

M 31 RL 1

EVA

AL

1
910

E

000 x 33

HAMID GJYLBEGAJ

FYELLI I BARËVE

„JONE SHPIRTNORE”

Mënden fyell, shtatin kercyell,
Kur t' ketë nieri ëndet n' pyell
Mjaftë qi t' shofi kund nde t' hyll ;
Se t' pamen hyllin, aj, mërr pyellin,
Shpejt e then edhe kercgellin :
At' herë fyelli, kur t' jesin fyell,
S' ka si bähët më kercgell !.

14, shtatuer, 1943

— Mrekull Zani —

TIRANË, 1943

nr $\frac{1}{970}$

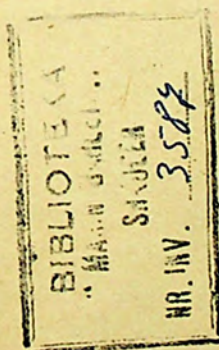
BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

HAMID GJYLBEGAJ

L. K. A. G.
LIBRARIA - CARTOLERIA
SCUTARI (Albania)

FYELLI I BARËVE

„JONE SHPIRTNORE”

Mënden fyell, shtatin kercyell,
Kur t' ketë nieri ëndet n' pyell,
Mjastë qi t'shofi kund ndo' i hyll;
Se t'pamen hyllin, aj, nierr pyellin,
Shpejt e then edhe kercyellin;
At' herë fyelli, kur t' jesin fyell,
S' ka si bâhet më kercyell!...

14, shtatuer, 1943

— Mrekull Zani —

TIRANE, 1943

— Ribotimi pa lëje t' auktorit është i ndaluem —

**BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)**

Fyelli i Barive

Fyelli, fyell se fyell,
S' bâhet kurr kercyell;
Pra, Ati i mushkut,
I kërkon drûet dushkut!...

— Populli —

Fyelli i barive,
Jehon nder kto zalle
Si malit âshtu vrrive,
Me kângë e me valle.

Me Zâna të shitueme,
Pranë lumit e sheut;
Me Oren të zânueme,
Për të bukren e dheut.

Me vallet qi këndojnë,
Livdojnë bukurin;
T' vërtetën tregojnë,
Ndjellin dashtunin.

Dashtunija e zjartë,
Zëmrën thellë e prek;
Bukurija e naltë,
Me shijë e tërhjek.

Shpesh herë bukurija,
E naltëson njerin;
E çon ke dashtunija,
Kù i rrëfen Tanëshin...

Zblohet msheftësija,
Dhe misteri i lartë;
Ngritet Perëndija,
N' kuptimin më t' kuartë!....

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIE BARLETI"
SHKODER (2018)

Sa të ndrisë e vërteta,
Për hirë të dashtunis;
Pasqyrohet jeta,
Në lumni të bukuris.

Kushdo qi u shëndritë,
Shpirtin e shpetoj;
Me t' vërtete u ngritë,
Vdekjes nuk i mpshoj.

Ç' m' at' kohë xùe me u ngjallë,
Mrekullija në botë;
Për dashtni e mallë,
E veprim mà të plotë.

Pra, i kjoqshim falë,
T' fljueimit për besë;
Për virtyt e fjalë,
Shpirti-Shëjtë qindresë!...

Lajmi i derguem,
Vjen nga ana e t' Zotit;
Me fakt i dishmuem,
Si mbas ligjve të motit.

N' provë, n' ndisi, n' vullndet,
Kndellet shpirti i qetë;
Shtiellet me i pushtet,
Qi s' ka t' mëmë, as të mbetë.

SHKRUAR NË BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MIRUK BARLETI"
SHKRUAR (2018)

Filli i filluem,
Gjithnji është n' vijim;
Si afsh i amshuem,
Ndihet n' rruzullim!...

Kjo botë është pasqyrë,
Ç' do gjë duket n' jetë;
Vetëm ka dy ftyrë,
T' rrëmë edhe t' vërtetë...

Pra, t' gjurmojmë m' njën' anë,
T' vërtetën tu' ndjekë;
T' rrëmat duhen lanë,
Me Hyjni me u pjekë!...

Kush e ndjek ket sektë,
Aj, ka me u shëlbue;
S' bâhet shëjtë me predkë,
Veçse tu' veprue...

Shëjtnija n' veprim,
Ka kënë dhe do t' jetë;
Pra, çdo fë n' parim,
Drejtësin do t' a ketë.

Drejtësija e vërtetë,
Paqë është për gjithësin,
Shperblimin do t' ketë
Nji për të tanë njerzin!...

Vrejtje: Në Dhantin Hyjnore, diku më besniku është
mistikul...

Hartim Bukurije

Hartet e bukura,
Si fjalët e urta!...

Pëllumbi, kingji, e fëmija,
N' përgjasim si bukurija;
Bukurija e naltë e shpirtit,
Hyjnizohet n' virtyt t' Krishtit,
Që mundë t' shifet, veç, m' një vend;
Si domos në Sakramend,
T' një ndergjegjes, kù, xën vend;
Për atë që hollë me mend,
I ndjek dijet si me rend;
Edhe i vren me prizëm t' syes,
E i peshon me dritë t' arsyes;
Aj, aty, do t' gjëjë një rregull,
Bukuri t' hartuem për mrekull;
Prandej duhet t' jetë i urtë,
Zëmër butë edhe i përvujtë,
Që t' mos ketë as ndonji të mbetë,
Zot, si nieri i vërtetë!...

Kritika Shëjte

Kritika e logjika,
Si tehi e thika....

E vërteta, Bukurija, dhe Dobija,
Janë fjalë shëjte si Trinija;
Me të cillat krejt njerzija,
Duhet t' mbatet n' vepra të tija,
Mbi kto pika ndër kritika,
S' t' len me luejtë aspak logjika;
Ndonse ka logjika t' ndryeshme,
Kto tri fjalë, por, janë t' pashlyeshme;
Pra, çdo vepër e plosueme,
Don kritiken e shëjtnueme!...

Mostra!

Lufta ekonomike e rë, zhvillohet vetëm
për nën dhë;

Se themeli krejt i murit, është çashtja
e vojit gurit!...

Flutura Bukuroshe

Flutura është e bukur,
Por, s' qindron m' një thupur !...

Flutura e bukur është për orë,
Por, s' lidhë besë, as vën kunorë;
Për arsye se s' është qindruese,
Si lakmija shijë kërkuese;
Me t' vërtetë është bukuri,
Vetëm se nuk sjell dobi;
Gjithkah shkon e vend nuk nxën,
Posë stolisë kurgjâ s' pëlqen;
Flutura ngjanë me 'i zojë shetije,
Si për dukë është për hije,
E për punë s' vlen as një fije !...

Bleta Puntore

Bleta me të lehta,
I bën punët e veta !...

Bleta shkon nder megje t' qeta,
Me kullotë nder lule t' blerta;
Kurdoherë me një cillsi,
Si për hirë, si për dashtëni,
Tu' mledhë netull me dobi;
Prandej çëmohet për urti,
Për virtyt e puntori,
Prodhon mjalten si flori.
Si për vedi, për shoqnë;
Bleta ngjanë me i zojë shtëpije,
Shum e pastër si nanë fëmije,
Që t' tana punët i vën për fije !...

Krahasim i Paanëshëm

Duka t' rrënë,
Puna s' t' mënë;
Më parë punën,
Mandej guanën !...
— Populli —

Flutura e bleta
Janë insekte të qeta,
Sejcilla me cillsit e veta;
Pra, njëna na sjell dobi,
E tjetra bukurin,
Por, dobija është qindruese,
E bukurija vrik kaluese !...

Kushtrimi i Djalëris!

Atdheu mbi të gjitha,
Gjithçka për atdhë;
Tash sa vjetë çka prita,
Sot ka nisë me lë!
Shpresa e ardhmenis,
N'supa të djalëris,
Kurdoherë do t'jetë,
Si shqipja me fletë!...

Prina, t'priftë e mbara,
T'heçim pak përpara,
Se me ndëjë me pritë,
S'është mâ, ajo, ditë!
Ndigjesa, durimi,
Jansë cillsi robnimi;
Kur mungon lirimi,
Nder vepra ndertimi!...

A, me përparue,
Ase m' u mprapsue,
Fleta historis,
Duhet me u përshkrue!
Me lavd e me nderë,
Si kombet e tjerë,
Ca mâ naltë me u ngritë,
A n' teposhtë me zbritë!
Ndigjesa, durimi e tjera....

Njëna dyesh do të dalë,
Pa dyshim pa fjalë,
Fjala ka marrë dhenë,
Qyshë me Skender beë!...

Shqipja n' qil' kje ngritë,
Botën pat çuditë,
Prap është do t'jetë,
Shoqe nuk do t'ketë!...

Çuna, n' luftë me rë! O, Liri, o s'kal...
Çupa, n' luftë me rë! O, Njisi, o s'kal...
Sbashkut n'luftë me rë! O, vllazni, o s'kal...

Florini i Hartuem

Arin epja robIt,
E besen Zotit !...

I zbetë, por, i ndritëshem, magjistar i rrumbullaktë, grimcë e vogël e një lloj metalit; Qe, pra, ky është gërgasi më përdhunues i botës e i shekujve! E tallësi më gaztuer i çdo nevoje!...

Ky e ka pak a shumë pushtetin e përshtypjen e vet mbi çdo ndisi të njeriut; Të gjithë ky është që na bënë me kja e qeshë; Krejt grumbujt e përfytyrimeve të tijat janë, që natën andrrat na i zbukurojnë!.....

Të tanë bota e ka shpresën në të, që kaq shumë rrin tu' e këqyrë; disa të ritun lodjet, e disa të shtirun lakmijet, kush në hidhënim, e kush në pajtim; por, aj, madhështuer i pamëshirë, e i llastuem i randë, shiqon veçse si me hikë prej syeve të tyne; Sa vetë asish, me mori të papasun, e të pangijmë ka, që sot gjinden tue nga mbas tij; por, pa i u lvyerë me i a puthun kamben një herë, mbesin rrugave n' mjerim të dëshprimit, duke u mbytur përmner-shëm prej etheve të tristueshme. ...

Ka një herë fëtyra e bukur e magjistruese e tij, qeshë në qarkun e ndonjë mejtueses; e, asaj i ep premtime takimi, e me një gaz të meksheim i thotë: rueju se hikë prej meje pa e bëm ket gjë, në kjoftë se ty të dishron zëmra me u bashkue me mue; edhe në kundërshtoftë me një qindresë fort t' ashpër, prap se prap fëtyra e kandshme e tërhekse e tij, gjithmonë magjistare e gëzim prëse, drejtohet në viziten e saj, e duke përkdhelë i a merr driten e arsyese. Atë, ndërgjegjia e lodhë e faret e molisë; orvatet e dishprueme me plot dyshime, por, me ket dukjen e hijshme t' anden dejë e mekë; pse tu' ndëjun kohë të gjata largë tejet, më në fund edhe ajo mrrinë me u bëmun robi i yt. Në kjoftë se ka asish që me lakmin t' ande vehten s' e kanë perlye, ata duhen të jenë tepër të shëjte.

Dashtnija e yte, po, ky ëmen i madhueshem, a është i dejë për ty, o i lakmueshmi i poshtër! aj që ndyen shpirtin është i ndyet! në çdo krimë gjindet dora e yte; ti je njaj, që tash sa mij vjet njerzi i shtynë në të keqe e i nzitë ndër vese; Ah, o mësues i mallkuem! ti, je njaj që n' çdo pikpamje, bëm me u fye çdo Virtyt!.....

Fragment i Arit

Juda iskarjoti,
Me tratheti i zoti,
Botën e kullotil!...

N' kjoftë se i fryeti është i bukri,
E i pasuni i urti;
Sepse Zoti i Judejve,
Asht ari i mercejve;
Edhe vetë, o, i vlerli flori,
Kù do qi t' gjindesh, n'fushë a po n'mal:
Do t' adhurojshem si Përendi,
T' mos e dijshe se je metal!
Pse, ti, je i vetmi qi ulën malet,
E n' vend të tyne çon moçalet!...
Pra, për n' sa t' jetë ari n' Zotnim,
Pa reshtë e pa pushim;
Vijon lufta n' ket rruzullim,
Me mnerë e me terhim, deri n' amshim!..

Stili i Jetës

Jeta t' gënjen,
Por, edhe diç t' rrëfen!...

Jeta e shkretë e nierit,
Asht si flaka e qirit;
Qi ndezet e bân dritë,
E shuhet e zharitë!...

Pra, për me folë të drejten,
Pa i a mjanue peshen;
Sa t' a shijosh jeten,
Jeton me t' vërteten!..

Përndryshe krejt kot,
Përpigesh me bâmun not,
Pse s' kapeshe kurr n' breg,
As mundesh me dalën n' shëg!
Sikurse ajo breshka,
Qi rropatet nder kreshta,
E dron se i mbarohet dheu,
Deri n' sa t' a marrin sheu;
E t' a plandosë, kund m'ndo' i prroskë
Kù do t' heshtet gjithmonë,
N' hitha, n' kingla, e n' matergonë!...

Poezija e Bukurís

Poesija e bukurija,
Si arsyeja e vetdija;
Por, teprija e hartit,
Të rrëcon prej s' naltit!..

Poezija ásht e bukur,
N' sa t' perdheshmen n' qiell e ngritë;
Voeja n' vëme bâhet flutur,
Errësina i duket dritë!...

Kërkon lulet nder kopshtije,
E i shijon për ças e orë;
Për kujtim për shëj dashtnije,
Bukuris i a vën kunorë!...

I zgjedhë n' fillin e pa kputun,
Se mâ vonë s' i duhen gjâ;
Kush s' do jeten kot m' e zhdukun,
Bukurin shijon pa prâ!...

Lulet, veç, sa t' jenë n' gëm t' vet,
Kanë shum erë, dhe bukuri;
Mbassi t' këputen kusht s' i u jet,
N' dorë i merr ende një fëmî!...

Prandej lulen, kur t' a zgjedhim,
Me gjith rrâjë duhet m' e nxjerrë;
Sepse n' kopshtin qi t' a mjellim,
Eren kurr s' ka për t' a bjerrë!...

Trazime Dashtunije

Besa, e smira,
Janë vese t' veshtira;
Se çdo gjâ me tepri
E ka një mrekulli!...

Populli

Jemi dimnin tue shpjerrë,
Zëmra e shkretë gëzim nuk ka;
E tu' pritë t' bukren prendvërë,
Kush tu kndue, e kush tu kja!...

Mjer atë qi nxë dashtnija,
Përherë zëmra i renkon ;
Orë e ças e prek merzija,
Kur dashtnoren e kujton !

Nder travajë jeta i shkon,
E nder mend çka s' i përshkohet ;
A thue kend po m' dashuron,
A thue kush po m' i afrohet !

Natë e ditë e ka n' kujtim,
Nji orë të dashmen mos m' e pa ;
Gjithnji mendja n' të i rrin,
Kù do t' jetë, e ç' është tu bâ ? . . .

A thue, kund me ndëjë ka shkue,
A vjen kush aty vërdallë ;
Zëmra e mjerë rrin tu ankue,
E tu rrahë si peshku n' zallë !

Shpirtin kurr s' e ka n' qetsi,
As s' e nxë vendi në vend ;
Tu mendue se kështu dashtni
Mundë qi t' bājë me tjetër kend !

Mos u bjerr, more fatzi,
Pse ka shkue tash tepër vonë ;
Përgjithsisht femnat n' Shqipni,
Endë s' dijnë dashtni kuj t' thonë !

Vrejtje Urtije

Dashtnija, dashtni,
Lakmija, lakmi,
Sejcilla ka kufi,
Pra, n' çdo gjë lypet urti,
Se mârrija e dashtnija,
E bājnë nierin si femija !

Fragment i Vetvehtes!

Kush s' bân lak
Flet rumbullak!...
— Populli —

Ah, moj zëmër, moj gastare,
C' ke qi m' thehesh me i gjymsë fjale;
Ë nuk ngjitesh kurr m' një fare!...
Ti, nuk je, pra, xham qi thehesh,
Si lastiku vetëm ngrehesh;
Ngreh e zhgreh, por, mos u shpreh,
Se, aj, tjetri keq të pandeh,
T' përgjon tinëz e t' mbytë si në beh;
Tu' pasë mikun ç' e do anmikun,
Pse i yti t' a bje rrezikun;
Miku, fiku, e meteliku,
T' shlyjnë e t' nxjerrin nga rreziku!...
O, rrezik, rreziku i zi!
C' ke, çka lypë tek un n' vetmi?...
Ruju lakut, ruju leqes,
Shoqi është i s' mirës e i s' keqes,
Shoqi t' pret, e shoqi t' vret,
Shoqi t' lot me jetë e shëndet!...

Vejme Shpirtnore

Kush lenë vdes,
N' virtyt, a n' ves!

Kukue për jetë,
Ça na ka gjetë;
Me vejme t' lehtë,
Bje fyelli vetë;
Kërkund nuk t' len
N' qetsi me fjetël!...

Thot, rueju pāk,
Se t' ruej un shum;
Rezikut t' zi,
S' i n' epet dum!...

Kur don me t' gjetë,
Me kë në tu' fjetë;
Prej gjumit t' sqon,
Me 'i zà si t' lehtë!...

Mà parë lajme,
Gjithçka t' jetë shkruar
Ndonse kumtue,
Ka me u vepruar!...

Shif, e vepru,
Njif e puno;
T' vërtetën fill,
Përherë kërkol!

Kërkush s' di gjà,
Ça ka me u bā;
Për veç Hyjnīs,
T' Zotit Gjithshis!...

I kjo fshim falë,
Mà parë mà dalë,
Atij q' falë,
Mkatin mà t' çafël!...

Kush bân pendesë,
Qandëron qindresë;
Me t' bukren shpresë,
I lumë do t' vdesë;
Pse shpirti n' dritë,
N' amshim i shëndritë!...

Vallja e Fyellit

Kush mbëlon, mbëlohet,
Kush zbulon, zbulohet;
I urti vetë kuptohet!...

Fyelli kurse t' jetë krejt fyell,
S' ka si bâhet mâ kercyell;
Jet si boshti i elemisë,
Tu' dredhë n' fije t' bugasisë,
N' sheshe t' nalta t' Shqiptarisë?!...;
Kû pleqtë i qet e n' pleqni s' rrin,
Besë, as nderë me i mbajtë nuk din:
Ligjt' e Shtetit i trathëton,
As s' njeft doket me' i zakon;
Hikë prej burgut me qellim,
Tu' i shpërdorë detyrët n' veprim;
Prandej del jashta kufinit,
Ndaj Kanunit të Dukagjinit;
S' ndigjon gjoben m' e pague,
N' kuvend burrat qi i kanë vndue;
Për m' e shkimun nji ngatrrësë,
Për m' e qitë nji dhunë n' harresë;
Mâ se, gjoba për nderë s' falet!
As ndera për gjobë nuk nalet!...
Ç' ka shkodrântë s' e kanë mjeshtri:
Me vra kend kur t' jetë n' shoqni,
Me' i djalë t' huej, e' i vashë për bri;
E tash m' kercnohet si harushë,
Nepër mal, e nepër fushë,
M' kërset dhamët tuj u perpushë;
Pse, pallavrat s' janë pallavra,
Kur t' bâjnë ftyren si paçavra;
Por, janë fjalë aqe t' vërteta,
Dokumenta t' shkrueme n' letra,
Qi nuk shuhën sa t' jetë jeta!... diell,
Pra, m' i gzofsh, ti, n' harë e n' diell,
Mbassi fisi t' xënka fill,
Duke dredhun ndo' i melez,
Si do burra faqezez;
Qi qesin pushkë kinse n' trimni,
Tu' dalë n' pritë si malcorë t' kqi,
Me marrë gjak, vec për cubni:

"MARIJEN BARLETI"
SHKODER (2018)

Për me u dukë diçka dai,
Bajnë një turp edhe më t'zi ! . . .
Pse, me vrasë turpi nuk mbyllet,
Veç, më tepër nisë e pyellet;
Edhe ëndet si kercyell,
Me t' i a bâmun mendjen fyell;
Mendja e madhe e zeza t' zot,
Që e koritë për t' gjatin mot:
Si dikur me pushkë e pishë,
Pat zatetë me djegë ndo' i kishë,
Për çka mundet me u livdue,
Q' se vllaznin e ka trathëtue,
N' sa kërkush s' i a ka kalue;
Si n' akzot, është n' barot,
As me kënun gjel-kakot ! . . .

Ky, kakoti, bân kiki:
Më zi marrja se dami n' shpi,
Sepse, marrja ka shtesë: Gjoben,
N' sa i zoti do t' lajë Gjoben;
Ndryshej ngjarja mbetet çilë,
Edhe marrja nuk rri mshilë;
Veçse pret nan derë t' oborrit,
Si me kënun një gûr vorrit;
Deri t' ënden Stinët e motit,
Për një të gjak që është marrë s' kotit;
Ndonse gjaku për faj s' jet,
N' dhunë e bjerr fuqin e vet,
N' mos e diç më hollë, ti, pvet;
Por, ka shkue tash tepër vonë,
Q' se ka krisë kënga n' kumonë;
Si me kënun n' mjedis t' pyellit
Ndihet vallja larg e fyellit;
Se do burra, burracakë,
Si t' pa besë, është tinzakë,
Qitne pushkë më n' krye t' katundit,
Me marre sipër, e turp për fundit,
Që s' i a pa shoqja gjithundit,
As s' i a ndi ndonjë kercunët;
Edhe kështu: i lanë Faqet ! ?
I sbardhuen, me nderë, Oxnaget ? ! . . .

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MIRUKA PARLETI"
SHKODER (2018)

Dita e të Shuemve!

Njeriu shtiellet, e shuehet n' jetë,
Nder dy Vehtje me 'i t' vertetë;
Po deshtë kush, mbrendin me i gjetë,
Kurdoherë mundet me pvetë,
Deri n' sa aj t' jetë pa u tretë;
Mbassi të tretet, gjà s' do t' mbetet:
Veç, burimit të një amshimit,
Të vetkuptimit t' rruzullimit !

— I përhim —

Kryqi i Jetës

Prej gjàjet n' asgjà, tuj u rropatë rrà m' rrà,
Rrgjohet njeriu pa prà, e s' kupton kurgjà!
Jeta jet një mister, me helm, e me sheqer,
Qi n' Golgota e shpjerë ! . . .
Kù, n' fund të fundit, àsht një kryq drunit,
E n' fillim t' fillimit, një shperblim amshimit;
Mëshiret, a po, ndeshkimit,
Si do qi mund t' jetë, sejcili do t' a barin vetë ! . . .

Kujtimi i Vorreve!

— N. I. —

Kush àsht i urtë, mendon pak imtë,
Vdekja àsht e sigurtë, e jeta e dyshimtë ! . . .
— Populli — Ati i urdhnuem Selmani, Shkodër.

— N. II. —

Gjithmonë Zoti kjoftë livdue,
Qi ç' me kohë m' qiti n' qetsi;
M' bani trupin me pushue,
Tu m' a çue shpirtin n' lumni ! . . .

Ti qi je kto fjalë tu' kndue,
Mendo mirë ça ka me t' gjetë;
Shpejt do t' bëshesh shoq me mue,
Shiqo vrap me gjetë at' jetë ! . . .

— Populli — Vëllau i dorzue, Brahimi, Shkodër.

— N. III. —

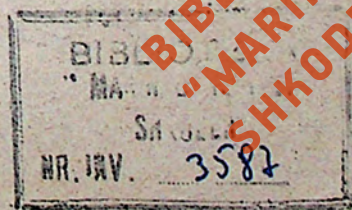
T' a merr mendja, s' t' a merr mendja,
Për t' vërtetë i rriste zëmra;
Mà n' fund shpirti kah e shëndriti,
N' vorr t' pushimit n' paqë e qiti ! . . .

— Populli — Vëllau i besuem, Smaili, Gjinokastër.

— N. IV. —

Ju shtegtarë qi hini ktu,
Mos bani fort çudi;
Sot un, e nesër ju,
Do t' hini n' ket shtepi ! . . .

— Populli — Vëllau i flijuem, Saiti, Elbasan.

Aj qi e din, e din atë qi din!

Aj qi s'e din, s'e din atë qi din!

— Vorfa i forfen —

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Çmimi: 2 Fr. Shq.